Nr. 4. Środa 7. Stycznia 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztę 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 6. stycznia. Dnia 5. stycznia 1852 wyszedł w c. k. galicyjskiéj drukarni rządowéj i został rozdany X. zeszyt z r. 1850 dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Sprawy krajowe.

(Najwyższe patenta i najw. list gabinetowy Jego ces. Mości do p. prezydenta ministrów.)

Wiedeń, 1. stycznia. Gazeta Wiedeńska zawiera następujące dwa najwyższe patenta wraz z najwyższym listem gabinetowym Jego Cesarskiej Mości do prezydenta rady ministrów:

My Franciszek Józef Pierwszy z Bożej łaski Cesarz Austryi, król Węgier i Czech, król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi, król Jerozolimy itd. itd.

Na mocy Naszych rozporządzeń z dnia 20. sierpnia 1851 odbyły się w Naszej radzie ministeryalnej i w Naszej radzie państwa ściśle rozpoznania ustawy konstytucyjnej z dnia 4. marca 1849.

Ponieważ według rezultatu odbytych narad rzeczona ustawa konstytucyjna okazuje się w podstawach swoich nie odpowiedną stosunkom Cesarstwa austryackiego i niedającą się przeprowadzić w związku swoich postanowień, widzimy się przeto po starannej rozwadze wszystkich powodów znaglonymi Naszą powinnością Monarszą odwołać niniejszem moc obowiązującą wspomnianej ustawy konstytucyjnej z dnia 4. marca 1849.

Równość wszystkich należących do państwa w obec prawa, równie jak nieprawność i wyrzeczone osobnemi ustawami za słusznem wynagrodzeniem dawniej uprawnionych — zniesienie wszelkiego związku poddańczego i połączonych z tem należytości wyraźnie się potwierdza.

Aby osiągnąć te urządzenia, które zdolne są odpowiedzieć potrzebom Naszych rozmaitych ludów, jako i warunkom dobrego bytu wszystkich warstw i dla wzmocnienia siły Naszego rządu ku ustaleniu zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeństwa, jedności i potęgi państwa, zachowane będą drogi doświadczenia i starannego rozpoznania wszystkich stosunków i stopniowo do skutku przyprowadzone zostaną wyprowadzone ztąd organiczne ustawy.

Na podstawie tych uwag ustanowiliśmy po wysłuchaniu Naszej rady ministeryalnej i Naszej rady państwa teraz w najważniejszych i najnaglejszych kierunkach organicznego ustawodawstwa szereg zasad i wydaliśmy odpowiedne rozkazy, aby je podano do publicznej wiadomości i niezwłocznie przystąpiono do ich przeprowadzenia.

Następujące osobne ustawy zawierać będą dokładniejsze obowiązujące postanowienia i urządzenia; tymczasem zachowywane być mają ustawy mające obecnie moc obowiązującą.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiédniu, trzydziestego pierwszego grudnia w tysiącznym ośmsetnym pięćdziesiątym pierwszym Naszego panowania czwartym roku.

Franciszek Józef, m. p.

F. Schwarzenberg, m. p.

Z najwyższego rozkazu

Ransonnet,

Dyrektor kancelaryi rady ministrów.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryi, król Węgier i Czech, król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi, król Jerozolimy itd. itd.

W patencie z dnia 4. marca 1849 ogłoszono dla następujących krajów koronnych, mianowicie dla arcyksięstwa Austryi powyżej i poniżej Anizy, dla księstwa Salcburskiego, dla księstwa Styryi, królestwa Iliryi składającego się z księstw Karyntyi i Krainy, uksiążęconego hrabstwa Gorycyi i Gradyski, margrabstwa Istryi i miasta Tryestu z przynależnem terytoryum, — dla uksiążęconego hrabstwa Tyrolu i Vorarlbergu, dla królestwa Czech, dla margrabstwa Morawii, dla księstwa Górnego i Dólnego Szlązka, dla królestw Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświecimem i Zatorem, wielkiem księstwem Krakowskiem i księstwem Bukowiną, nakoniec dla królestwa Dalmacyi — pewne prawa polityczne, które z równocześnie ogłoszoną ustawą konstytucyjną wzięto pod ścisłą rozwagę.

Na mocy tych powodów przedłożonych Nam przez wysłuchanie rady ministeryalnej i rady państwa postanowiliśmy znieść niniejszem moc obowiązującą rzeczonego patentu z dnia 4. marca 1849 i ogłoszone w nim dla oznaczonych krajów koronnych prawa zasadnicze.

Jak dalece o pojedynczych punktach owych praw zasadniczych niewyszły już osobne postanowienia, zastrzegamy sobie uregulować je osobnemi ustawami.

Oświadczamy jednak niniejszym patentem wyraźnie, że utrzymywać i ochraniać chcemy każdy kościół i każde towarzystwo religijne uznane prawnie w przytoczonych na wstępie krajach koronnych w prawie wspólnego publicznego wykonywania religii, tudzież w niezawisłem zawiadywaniu spraw swoich, i w posiadaniu i używaniu zakładów fundacyi i funduszów przeznaczonych na cele obrządkowe, naukowe i dobroczynne, przyczem zostają poddane powszechnym ustawom państwa.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiédniu, dnia trzydziestego pierwszego grudnia w tysiącznym ośmsetnym pięćdziesiątym pierwszym — Naszego panowania czwartym roku.

Franciszek Józef, m. p.

F. Schwarzenberg, m. p.

Z najwyższego rozkazu:

Ransonnet, m. p.

Dyrektor kancelaryi rady ministrów.

Najwyższe pismo gabinetowe Jego Cesarskiej Mości do prezydenta ministrów:

Kochany książę Schwarzenberg!

Odnośnie do patentu z dnia dzisiejszego otrzymasz pan w załączeniu ustanowione przeze Mnie po wysłuchaniu Mojej rady ministeryalnej i Mojéj rady państwa, zasady w najważniejszych i najnaglejszych kierunkach ograniczonego ustawodawstwa z poleceniem starania się o to, aby bez wszelkiej zwłoki odnośne ministerya w sposób odpowiedni przystąpiły do prac wykonania, a Mnie przedłożone zostały rezultaty.

Wiédeń, 31. grudnia 1851.

Franciszek Józef, *m. p.*

Zasady

organicznych urządzeń w krajach koronnych Austryackiego Cesarstwa.

1) Połączone z dawnych historycznych lub z nowych tytułów kraje z Austryackiem Cesarstwem, stanowią nierozdzielne części Austryackiej Monarchyi cesarskiej i dziedzicznej.

2) Nazwa „Kraje koronne" ma być używana w mowie urzędowej tylko jako ogólna, przy szczegółowem zaś wymienieniu którego z krajów należy zawsze wyrazić przynależny mu i właściwy tytuł.

3) Obszerność krajów koronnych zatrzymana być ma z zastrzeżeniem zmian dla względów administracyjnych.

4) W każdym kraju koronnym mają być zaprowadzone ces. urzęda okręgowe (z właściwemi nazwami krajowemi) w stósownych rozmiarach i w nich ma być ile możności połączona działalność rozmaitych gałęzi administracyjnych w granicach zakreślonych.

5) Nad urzędami okręgowemi stać będą pod względem administracyjnym zwierzchności obwodowe (komitaty, delegacye i t. p.) ze zwykłemi w kraju nazwiskami. Obszerność ich należy oznaczyć stósownie do tych podziałów jakie dawniej istniały, i z uwzględnieniem zachodzących obecnie okoliczności.

W mniejszych krajach koronnych a w ogólności gdzieby nie zachodziła potrzeba ustanowienia władz obwodowych, mają te władze być uchylone.

Zwierzchności obwodowe poddane są rządom krajowym (punkt 6) z zakresem działania poczęści nadzorczym, częścią zaś wykonawczym i administracyjnym.

6) Zwierzchności obwodowe podlegają w krajach koronnych Namiestnictwu i szefowi krajowemu. Osobne przepisy oznaczą prowadzenie spraw, zakres czynności Namiestnictwa, stanowisko i działalność szefa krajowego, i podrzędny jego do władz najwyższych stosunek.

7) Za gminy miejscowe uważane być mają te gminy, które dawniej rzeczywiście istniały lub potąd jeszcze istnieją, nie wyłączając ich położenia tam, gdzieby to było potrzebne lub pożądane w miarę potrzeby i interesów.

8) Przy organizacyi gmin miejscowych zachować należy różnicę między gminami wiejskiemi i miejskiemi, a mianowicie co do ostatnich uwzględnić dawniejszą ich właściwość i osobne stanowisko miast królewskich i monarchicznych (königlichen und landesfürstlichen).

9) Przy ustanowieniu gmin wiejskich mogą dawniejsze wielkie posiadłości dominikalne wyjęte być pod warunkami bliżej w każdym kraju oznaczyć się mającemi, od związku gmin miejscowych, i poddane bezpośrednio urzędom okręgowym.

Więcej dawniej dominikalnych posiadłości bezpośrednio do siebie przytykających, mogą się w tym celu razem połączyć.

10) Potwierdzenie a według okoliczności i mianowanie przełożonych gmin wiejskich i miejskich zastrzega się rządowi. Przełożeni ci winni są zaprzysiądz wierność i posłuszeństwo Monarsze i sumienne wykonywanie innych przypadających im obowiązków.

Również i tam, gdzieby tego stosunki gminne wymagały, zależeć mają wyższe kategorye urzędników gminnych od zatwierdzenia rządowego.

11) Wybór przełożonych gminy i rad gminnych według wyjść mającej ustawy wyborczej, pozostawia się gminom z prawnemi w tej mierze zastrzeżeniami.

12) Nazwy tytułowe przełożonych gmin i rad gminnych oznaczone być mają według dawniejszego w kraju używania.

13) Zakres działania gmin ograniczyć się ma w ogólności na sprawy gmin z obowiązkiem dla gmin i ich przełożonych, aby przełożonej zwierzchności rządowej dawali pomoc we wszystkich sprawach publicznych, a to na mocy tak powszechnych w tym względzie rozporządzeń, jako i na każde w szczególności wezwanie.

Równie też i w sprawach własnych gmin mają ważniejsze akta i uchwały gmin, które w ustawie gminnej zostaną bliżej oznaczone, poddane być pod rozbiór i zatwierdzenie zwierzchności rządowych.

14) Jawność obrad gminnych ma być zniesiona z wyjątkiem szczegółowych aktów uroczystych, nie uchylając interesowanym członkom gminy prawa wglądania w szczególne przedmioty.

15) Gminy podlegają w ogólności urzędom okręgowym, a tylko wyjątkowo i w miarę szczególnych właściwości bezpośrednio zwierzchnościom obwodowym lub Namiestnictwom.

16) Według tych zasad wypracowany być ma porządek gminy dla gmin wiejskich i miast odpowiednio stosunkom każdego kraju.

Przy pracach tych należy wychodzić z tego stanowiska, aby przeważnym interesom przyznawano także i wpływ przeważny tak w czynnych jako i biernych wyborach dla obsadzenia przełożonych gminy i rad gminnych, w sprawach gminnych zabezpieczyć własności gruntowej wpływ stanowczy w miarę jej do związku gminnego przynależącej rozległości i wysokości podatku, stanowi zaś przemysłowemu stosownie do ogólnej posiadłości gruntowej — w gminach miejskich szczególnie właścicielom domów — zresztą o ile tylko można korporacyom zawiązanym w celach moralnych i materyalnych.

W królestwie Lombardzko-Weneckiem utrzymana ma być istnąca tam ustawa gminna z zastrzeżeniem wywołanych doświadczeniem ulepszeń.

17) Sądownictwo wykonywane będzie w całej Monarchyi przez postanowione zwierzchności i sądy według istnących praw w imieniu JCK. Apostolskiej Mości.

18) Urzędnicy sądowi i sędziowie, z zastrzeżeniem ich samodzielności w prawnem wykonywaniu urzędu sędziowskiego, względnie na inne osobiste ich stosunki służbowe, traktowani być mają według przepisów istnących dla urzędników państwa.

19) Oddzielenie sądownictwa od władz administracyjnych w sądach kolegialnych, tudzież w drugich i trzecich instancyach, nastąpić ma powszechnie; w pierwszych zaś instancyach w królewstwie Lombardzko-Weneckiem, i tam, gdzie tego konieczna okaże się potrzeba.

Zresztą w sądach pojedyńczych jako w pierwszych instancyach utrzymać należy połączenie z administracyą zwierzchności okręgowej.

W wewnętrznem urządzeniu tych urzędników okręgowych (ob. punkt 4) może według zachodzących okoliczności przydzielony być osobny urzędnik sądowy lub polityczny.

20) Tak w spornych jako i w niespornych sprawach cywilnych i kryminalnych mają być trzy instancye.

21) Czysto jurydyczne, tudzież pierwsze instancye zajmujące się administracyą polityczną jako urzęda okręgowe, są w sprawach cywilnych w zakresie bliżej oznaczyć się mającym — w przestępstwach i osobno oznaczonych przekroczeniach — tudzież dla zbadania istoty czynu i wszelkich urzędowych ułatwień, powołani ku pomocy sądów kryminalnych.

22) W stosownych dystryktach, z uwzględnieniem ile możności politycznego podziału krajów, ustanowione będą sądy kollegialne jako pierwsze instancye dla sądownictwa karnego i szczegółowo wymienionych przestępstw, jako niemniej dla wszystkich spraw jurydycznych, przechodzących zakres urzędów okręgowych.

23) Dla spraw cywilnych i kryminalnych 2giej instancyi postanowione być mają wyższe sądy krajowe ze względem i ograniczeniem się tylko na najściślejszą potrzebę.

24) Najwyższy trybunał sądowy będzie 3cią instancyą.

25) W sprawach tyczących się przestępstw i przekroczeń, jak dalece ostatnie przydzielone są urzędom okręgowym, ma być zaprowadzona procedura inkwizycyjna ile możności jak najwięcej pojedyńcza.

26) W sprawach kryminalnych należących do sądów kollegialnych zachować należy zasadę aktu oskarzenia, postanowienia obrońcy dla obwinionego i procedury ustnej sprawę kończącej.

27) Procedura sądowa nie będzie się jawnie odbywać, wszelakoż przy ustnem postępowaniu w pierwszej instancyi przysłuża oskarzonemu za przyzwoleniem prezydenta jako niemniej i prezydentowi prawo przypuszczania słuchaczy aż do oznaczonej liczby.

28) Prokuratorya państwa wnosi zaskarzenie, a zakres jej działania ogranicza się do procesu karnego.

29) Sądy przysięgłych mają być uchylone.

30) Wyroki wydawane być mają tylko przez egzaminowanych sędziów. Formy wyroków w sprawach karnych są następujące: „Winny,“ „Niewinny,“ „Uwolniony od zaskarzenia.“

31) Postępowanie w sądach wyższych krajowych i w sądzie najwyższym ma być tylko pisemne.

32) Bliższe postanowienia o działalności władz sądowych obejmą mające wyjść w tej mierze ustawy.

33) Pewszechny kodex cywilny jako wspólne prawo dla wszystkich poddanych Monarchyi Austryackiej, ma być zaprowadzony także w tych krajach, gdzie potąd nie był w mocy obowiązujący, ze stósownemi przygotowaniami i z uwzględnieniem szczególnych stosunków, jak również i kodex karny obowiązywać ma w całej objętości Monarchyi.

JOASIA I MAGDUSIA.

I.

Czy widzisz tam w okienku nad dachem, pod skrzydłem jaskółki i obłoków, czy widzisz dwie siostry nachylone w ogródek wiszący, jak Babiloński?

Jedna z nich Joasia, druga Magdusia.

Joasia podlewa kwiaty, Magdusia zrywa.

Za chwilkę odejdzie Magdusia przyglądać się w źwierciedle, bo Magdusia bardzo się w Magdusi kocha.

II.

Czy widzisz tam w ulicy tę piękną dziewczynkę strojną w sukienkę od niedzieli, jak zwraca oczy przechodniów na siebie?

To Magdusia.

Czy widzisz dalej tam tę czerstwą postać piękności ulicznej, jak ją podsadkowaty wiedzie czeladnik i stroje dziewczynki dymem okopca?

To Joasia.

III.

Dokąd też idą obydwie siostry? Dokąd prowadzą ich marzenia poezyi rozlanej jak powietrze, którem się dycha na okół świata?

Joasia idzie z oblubieńcem za rogatki na Wolę, bo się pod zimę pobiera, a mąż to dzielny jak i rzemieślnik zręczny, przysporzy obrońców krajowi.

IV.

Będzie bita biedna Joasia, a przecie swobodna. Znosić będzie boleści macierzyństwa i nędzy, ale kochać będzie gniazdko swoje. Będzie kochać tych, którzy jéj serce zakrwawią, i kochać tego, co podczmielony dwakroć na tydzień chłostać ją będzie, iż nie jest taką jak on wesołą.

Kochać będzie męża i dzieci, bo z nią Bóg będzie.

V.

A Magdusia dokąd idzie?

Idzie w odwiedziny do panicza, co cygar pali i wąsik podkręca. Kupi dla niej sukienkę o trzech falbankach i kapelusik w gerlandy z koronek i kwiatów. I pójdą tańczyć także na Wolę, potem na przekąskę wieczorną, i nie wyjdą patrzyć, jak słońce wschodzi.

A potem chodzić będzie Magdusia wszędzie, ale do domu nie wracać, bo w tamtem gniazdeczku, gdzie z pod okna wisiały kwiaty, siostra jéj sama osiadła.

VI.

Magdusia jak marnotrawne dziecię, roztrwoni skarby serca swego i swojej młodości, i nie znajdzie duszy, któraby ją kochała, ani dziś ani jutro.

Biegać będzie uchodząc sama przed sobą, bo z nią Boga nie będzie.

VII.

I kiedyś zejdą się obydwie siostry, obie w pół nagie, a rzeknie niewiasta płodna do niepłodnej kobiety słowy pisma świętego:

Same tylko wiatry tuliłaś, a pisałaś imię twoje na piaskach. Zakryj, zakrywaj łono twoje zmarniałe; ja moje z chlubą odsłaniam, bo na niem pamięć jedynaściorga ust dzieci moich.

34) W krajach koronnych wydane będą osobne statuta co do szlachty stanowej lub dziedzicznej posiadającej posiadłości gruntowe w objętości później oznaczyć się mającej, o jej przywilejach i obowiązkach, szczególnie zaś przyznane jej będą wszelkie możliwe ułatwienia w ustanowieniu majoratów i fidei-komisów. Dla włościaństwa zatrzymane będą, tam gdzie potąd istnieją osobne przepisy względem zachowania ogólnego składu ich posiadłości gruntowych.

35) Zwierzchnościom obwodowym i Namiestnictwom przydane będą wydziały obradujące z grona szlachty dziedzicznej, z posiadaczy większych i mniejszych posiadłości gruntowych, i z ludzi trudniących się przemysłem, z należytem wyszczególnieniem przedmiotu i zakresu ich działalności. O ile inne jeszcze czynniki okażą się pożądanemi dla przyzwania ich do wydziałów, należy na to według okoliczności zwrócić uwagę.

Wydanie bliższych postanowień w tym względzie zastrzega się osobnym rozporządzeniom.

36) Do ces. urzędów okręgowych powoływani mają być od czasu do czasu dla zebrania się w sprawach swoich przełożeni odnoszących się gmin i właściciele wielkich posiadłości gruntowych nie należących do związku gminnego, lub też ich pełnomocnicy. *(W.Z.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 31. grudnia. Jego ces. Mość rozkazał, aby dla zapobieżenia niedostatkowi w niektórych komitatach Koszyckiego i Preszburgskiego dystryktu w Węgrzech wszystkim urlopnikom, którzy się zgłoszą, że są bez sposobu do życia, dano natychmiast zaopatrzenie z eraryum; choćby nawet przezto przepisany stan miejscowy właściwych regimentów był przekroczony.

— Według listów otrzymanych wprost z Kairo, przybył tam książę Leuchtenbergski i jak najuroczyściéj był przyjęty. Dla odbycia dalszéj podróży do górnego Egiptu, dał mu wicekról do dyspozycyi królewski przepysznie urządzony paropływ.

— Już nadszedł tu austryacko-turecki traktat handlowy, potwierdzony ze strony wysokiej Porty. Zawiéra w osobnéj taryfie wszystkie nawzajem przyzwolone uwzględnienia dla wprowadzania i wywozu towarów.

Znajdujące się jeszcze w obiegu banknoty po 1 i 2 reńskie dawniejszéj formy, tudzież kawałki oznaczające pół i ćwierć reńskiego, wychodzą z dniem dzisiejszym w krajach koronnych z kursu. W bankowych kasach w Wiédniu będą jeszcze po koniec marca przy wypłacie i wymianie przyjmowane.

— Obligacye dawniejszego długu państwa, które w roku 1851 przez fundusz amortyzacyjny wymieniano, wynoszą około 5 milionów reńskich. W ciągu przyszłego miesiąca będą na tak zwanych *Glacis* publicznie spalone.

— Rekrutacya na rok 1852 jest już rozpisana, i niebawem będzie publikowane mające się przy niéj zachować postępowanie. Jak słychać, jest liczba rekrutów, potrzebna do pokrycia niedoboru w armii, w tym roku bardzo mała.

— W pierwszej połowie tego miesiąca były następujące przeciętne ceny zboża: Za n. a. metz

	Pszenicy		Żyta		Jęczmienia		Owsa	
m. k.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
Wiédeń	4	53	3	31	2	53	2	10
Linc	5	26	4	18	3	31	1	54
Salcburg . . .	5	45	4	48	4	8	2	10
Gradec	4	33	3	18	3	—	1	54
Klagenfurt . . .	4	38	3	53	3	27	1	37
Lublana	4	32	2	50	3	2	1	54
Tryest	4	18	3	30	2	16	2	18
Insbruk	6	20	5	2	4	50	2	30
Praga	4	58	4	2	3	23	1	26
Berno	4	47	3	50	2	49	1	30
Opawa	4	29	3	32	2	43	1	30
Lwów	3	33	2	39	2	4	1	13
Peszt	3	41	2	42	2	3	1	37
Hermanstadt . .	3	59	2	6	2	4	1	27

(L. Z. C.)

(Kurs wiedeński z 5. stycznia 1852.)

Obligacye długu państwa 5% — 96⅝; 4½% — 85⅛; 4% — 77¼; 4% z r. 1850 — ; 2½% — ; wylosowane 3% — —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 — 298¾. Wiéd. miejsko bank. 2½% —. Akcye bankowe 1270. Akcye kolei półn. 1580. Glognickiej kolei żelaznej 711¼. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 598. Lloyd —.

Francya.

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 28. grudnia. *Monitor* ogłosił dziś kilka ważnych rozporządzeń. Oddzielone dotychczas administracye cła i niestałych podatków będą nadal stanowić tylko jedną administracyę pod nazwą „Powszechna dyrekcya cła i niestałych podatków."

Terytoryum republiki będzie znowu podobnie jak dawniej na 21 okręgów wojskowych *(divisions militaires)* i 86 podokręgów *(subdivisions)* podzielone. Te ostatnie odpowiednie są departamentom.

Pochodząca jeszcze od Cavaignaca municypalna komisya Paryża będzie rozwiązana, i złożona nanowo w duchu więcej rządowym. — Nastąpi między innemi usunięcie byłego reprezentanta Ferdynanda de Lasteyrie, jednego z największych stronników Cavaignaca.

Obliczone dotychczas głosowania, łącznie z wojskiem lądowem i flotą, wynoszą blisko 8 milionów. Stosunek głosów twierdzących do zaprzeczających jest jak 9 do 1. W roku 1848 głosowało w ogóle 7,494,592 wyborców; wtedy jednakże nikt niedoradzał niegłosować, jak się to tym razem działo, szczególnie ze strony legitymistów.

Na *Te deum* dnia 2. stycznia, mają być wezwani, jak słychać nietylko burmistrze wszystkich głównych miast, przeszło trzechset podprefektur, lecz także korpus dyplomatyczny, sąd sprawiedliwości i wszystkie wyższe władze. Niewiadomo jeszcze, czyli arcybiskup Paryża będzie się na *Te deum* znajdować. *(Pr. Z.)*

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 31. grudnia. Prefekt Sekwany wydał za przyzwoleniem ministra spraw wewnętrznych przy sposobności uroczystości proklamacyi rozporządzenie, według którego burmistrzom Paryża oddano do dyspozycyi 80,000 fr. dla rozdzielenia między ubogich.

Paryż, 31. grudnia, wieczór. Tylko z departamentów Niższych Alp i z Algeryi nie wiadomy jeszcze rezultat głosowania. — W ogóle głosowało we wszystkich innych departamentach z wyjątkiem wojska 7 milionów za prezydentem. *(Pr. St. A.)*

Paryż, 1. stycznia. *Baroche* gratulował prezydentowi, który na mowę tę odrzekł, że ogromna większość 7,400,640 głosów potwierdza czyn jego polityczny, przedsięwzięty dla ocalenia towarzystwa. *Moniteur* donosi, że orły przywrócone mają być znowu w armii. *(Lit. kor. austr.)*

Belgia.

(Carnot. — Sprawy izby reprezentantów.)

Bruksela, 29. grudnia. Obecnie bawi tu francuski reprezentant Carnot, zkąd zamyśla udać się do Anglii. — Izba reprezentantów przyjęła po żwawéj dyskusyi traktat handlowy z Hollandyą 57 głosami przeciw 30. Dwóch członków nie głosowało. *(P. Z.)*

Włochy.

(Wiadomości potoczne z rozmaitych państw włoskich.)

Mianowanie komisyi dla sprawozdania o modyfikacyi sardyńskiej ustawy o druku zapowiada dostatecznie, że ta zmiana silny znajdzie opór. — Izba deputowanych wotowała dnia 22. prawie cały budżet kolei żelaznéj. Paleocapa wezwał izbę, ażeby nieprzedsiębrała wielkich redukcyi, gdyż nie tak łatwo dadzą się przewidzieć potrzeby budowy. Cavour przedłożył projekt do ustawy o ufortyfikowaniu Casale tudzież o poborze podatków w styczniu 1852, a Paleocapa projekt o pociągnięciu daléj sardyńskiego telegrafu aż do granicy austryackiej. — Karabiniery pojmali znowu trzech zbójców, którzy na pewnego księdza napaść zamyślali. Jeden z karabinierów wdział na siebie suknię księdza i udał się gościńcem do S. Benigno, na którym zbójcy na księdza czekali, drudzy karabiniery stali w zasadzce. — W Cagliari urządzono narodowy warsztat dla rzemiosł i robót chemicznych, który ma mieć wielkie korzyści. Dnia 13. grudnia zawinął tam angielski kupiecki paropływ „Nil", który na rachunek pewnego towarzystwa z Manszestru odwozi co miesiąc towary do Gibraltaru, Palermo, Messyny, Aleksandryi i Bajrutu. Namienione towarzystwo chce co miesiąc posyłać jeszcze drugi paropływ i także w Cagliari wyznaczyć miejsce ładunku.

Wielki książę i Wielka księżna Toskanii bawili niedawno z dziedzicznym księciem, tudzież z hrabią i hrabiną Trapani w Volterra, gdzie jak najserdeczniéj byli przyjęci. — W kościele metropolitalnym we Florencyi popełniono niedawno w nocy zuchwałe złodziejstwo. Zrabowano ołtarz i z znajdującego się na nim obrazu Madony zabrano wszelkie srebro i klejnoty. Z pozostawionych narzędzi przekonano się, że złodzieje zaraz przetopili srebro w kościele, aby je łatwiej z sobą zabrać. — W Bononii częścią rozstrzelano kilku zbójców, częścią skazano na 20, 18 i 15 lat na galary. — Wiadomo, że francuska załoga w Rzymie wotowała dnia 11. czerwca na korzyść prezydenta. A dnia 12go nadszedł tam dekret z 4. grudnia, którym tajne głosowanie nakazano. Teraz mówią, że pierwsze głosowanie będzie unieważnione i nowem zastąpione. Rzecz oczywista, że to nie zmieni bynajmniej rezultatu. — Przejeżdżający cudzoziemcy ulegają w Rzymie bardzo ścisłej rewizyi co do książek i pism, gdyż ich tam bardzo wiele przemycono. *(Presse.)*

(Depesze telegraficzne.)

Parma, 27. grudnia. Książęcym dekretem, złożonym z 25 artykułów, postanowiono karę śmierci za zamachy rewolucyjne i wyznaczono karę więzienia i pieniężną za inne przestępstwa polityczne.

Chambery, 26. grudnia. Przyaresztowano tutaj kilku emigrantów francuskich.

Turyn, 28. grudnia. Sprawozdawcą komisyi o projekcie nowéj ustawy o druku, mianowany jest pan *Lanza*, deputowany lewego środka, sekretarzem pan *Miglietti*, członek lewej strony. Podczas karnawału mogą kawiarnie tylko do północy być otwarte. *(Pr. Ztg.)*

Niemce.

(Projekt zawarcia umowy między wszystkiemi państwami niemieckiemi względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy. — O stanie finansów związkowych. — Margrabia Tallenay.)

Frankfurt, 23. grudnia. Dla wzajemnego wydawania pospolitych zbrodniarzy ze strony wszystkich państw związku niemie-

ckiego zaproponowały rządy Austryi i Prusy sejmowi związkowemu zawarcie w téj mierze umowy pomiędzy wszystkiemi niemiecko-związkowemi państwami. Zdaje się, że i sejm związkowy skłania się do tego projektu, bowiem wyznaczono już osobny wydział dla bliższego rozpoznania zachodzących stosunków. — O stanie finansów związkowych, piszo korespondent *Lloyda*, mogę następujące jeszcze podać szczegóły: Z rozkładu za rok 1850 znajduje się jeszcze przeszło 2 mil. złr., z roku zaś 1851 około 500,000 złr. Na pokrycie wszystkich wydatków związku na rok bieżący obliczono sumę 3,550,000 złr. — Posła francuskiego przy sejmie związkowym, margrabię *Tallenay*, mianował prezydent wielkim oficerem legii honorowéj. *(Ll.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 2. stycznia).

Metal. austr. 5% — $79\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$% $71\frac{3}{4}$. Akcye bank. 1268. Sardyńskie —. Hyszpańskie 3% $38\frac{13}{16}$. Wiédeńskie $100\frac{1}{8}$.

Prusy.

(Wiadomości potoczne z Berlina.)

Berlin, 29. grudnia. Dziennik *Staatsanzeiger* zawiéra dwa ważne dekreta ministra handlu, w jednym z nich oznajmia urzędownie o przedłużeniu handlowego traktatu z Belgią. Drugie rozporządzenie zawiéra przepisy o zatrudnieniu pracujących klas przy budowlach publicznych ze względem na wysokie ceny żywności dla niepomyślnych zbiorów tegorocznych. — Kwestya względem zniesienia handlu domokrążnego, przedłożona jest w petycyi ministrowi handlu do rozstrzygnięcia, ale nie ma nadziei, aby potwierdzona została. Niektórzy deputowani chcą ją izbom przedłożyć. — Jeneralny urząd pocztowy wydał uwiadomienie o przystąpieniu Brunświku do niemiecko-austryackiego pocztowego traktatu. — Jutro w południe doręczy mianowany posłem rosyjskim baron Budberg Jego Mości Królowi listy wierzytelne. *(Pr. Z.)*

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie. — Rozporządzenie Rady administracyjnéj. — Zakaz wprowadzania przedmiotów galwanizowanych.)

Warszawa, 24. grudnia. Najjaśniejszy Pan przychylnie do wstawienia się JO. księcia Namiestnika Królestwa, najmiłościwiéj dozwolić raczył znajdującemu się we Francyi wychodźcy Polskiemu, Wincentemu *Kwiatkowskiemu* powrócić do Królestwa Polskiego, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez przywrócenia mu skonfiskowanego na rzecz Skarbu majątku.

— Rada administracyjna Królestwa biorąc na uwagę, że ustawa o sprzedaży i wyrobie wódki pod d. 4. (16.) maja 1848 r. najwyżéj zatwierdzona, ma jedynie na celu powściągnienie nadmiernego używania wódki, i dlatego liczba szynków po miastach w stosunku do ich ludności ograniczoną została, na przedstawienie K. R. P. i Skarbu pod dniem 17. (29.) września r. b. wyrzekła: że szynki samego piwa w liczbę normalną szynków dla miast ustanowioną niewchodzą, a tém samém i konsensa na takowe, bez względu na liczbę szynków wódczanych w miastach istniejących, wydawane być mogą.

— Stosownie do rozkazu ministra finansów, departament handlu zagranicznego po porozumieniu się z departamentem lekarskim w ministerstwie spraw wewnętrznych Cesarstwa, oznajmia komorom, iż wzbronioném jest wprowadzanie z zagranicy do Rosyi pierścionków, łańcuszków, plat i innych przedmiotów galwanizowanych, używanych do leków, i gdyby podobne przedmioty dostawione były do komor, mają być napowrót ekspedyowane. *(G. W.)*

Wyspy Jońskie.

(Rozwiązanie parlamentu wysp Jońskich. — Reformy mające nastąpić w parlamencie jońskim.)

Z Korfu donoszą z 22. b. m.: „Lord nadkomisarz ogłosił dzisiaj proklamacyę J. M. królowy angielskiéj z 14. listopada, na mocy któréj parlament wysp jońskich rozwiązano. — Według innego dokumentu z dzisiejszéj daty i podpisanego w imieniu nadkomisarza przez sekretarza *Fraser*, zaprowadzone być mają w parlamencie następujące reformy: Sesya odbywać się będzie zamiast dwa razy, raz tylko na rok, aby tym sposobem zapobiedz nieporozumieniom między senatem i zgromadzeniem; przysługujące senatowi prawo stanowienia pod prezydencyą nadkomisarza obawiązujących uchwał podczas feryi, zostało nietylko zastrzeżone i nadal, lecz nadto mocniéj jeszcze zawarowane. Z tego można powziąć dowód, że Anglia w zagranicznych posiadłościach swoich nie tak ściśle trzyma się zasady parlamentarnéj.“ *(Lit. kor. austr.)*

Persya.

(Powstanie w Teheranie przeciw wezyrowi Szacha.)

Według wiadomości z Teheranu w Persyi, które paropływem nadeszły z Trebizondy do Konstantynopola, wybuchło tam silne powstanie przeciw możnemu wezyrowi Szacha Nusreddin, który w swych intencyach dla dobra kraju jest życzliwy. Wykonywany przez wezyra Mirza Taghi Khan, bez wszelkiego względu system spoliacyi, a mianowicie ta okoliczność, że wobec krajowych wierzycieli bez wszelkiego powodu ogłosił bankructwo państwa, później jednak zagranicznych wierzycieli państwa zaspokoił, wywołały namienione powstanie, w którem hotel i ogrody wezyra zrabowano i spustoszono. Ocalenie swego życia winien tylko przyjacielskiemu wdaniu się w tę sprawę ces. rosyjskiego posła Dołgoruki. Szach mianował natychmiast Mirze Agę Khan na jego miejsce pierwszym ministrem państwa. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 5. stycznia. Spęd bydła rzeźnego liczył na dzisiejszym targu 292 wołów i 21 krów, których w 16 mniejszych lub większych stadach po 8 do 29 sztuk, a mianowicie z Rozdołu, Lesienic, Narajowa, Dawidowa, Bilki, Brzezdowiec, Szczerca, Kamionki, Lipnic i Bóbrki na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu tylko 82 wołów na potrzebę miasta. Ceny stały w stosunku do gatunku bydła, sztuka bowiem, mogąca ważyć 13 kamieni (po 32 funtów galic.) mięsa i $1\frac{1}{4}$ kam. łoju, kosztowała 132r.30kr., za sztukę zaś, którą szacowano na $14\frac{1}{2}$ kam. mięsa i $1\frac{1}{4}$ kam. łoju, płacono 143r.45kr. w. w.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 31. grudnia. Na targ dzisiejszy, ostatni w tym roku przypędzono tu 332 sztuk wołów, a mianowicie: Józef Rotter z Rymanowa 44 sztuk, Abraham Ostler z Dąbrowy 30, Eliasz Stamberger z Tynbarku 36, a w mniejszych partyach 222. Z wyjątkiem pojedyńczych sztuk bydło było po największéj części średniego, a po części złego gatunku; mimo to handel żwawo się odbywał, i chociaż ceny się podniosły, sprzedano jednak wszystko bydło.

Rudl z Mistka sprzedał 95 sztuk wołów w Weiskirch do Wiédnia.

Kurs lwowski.

Dnia 7. stycznia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	44	5	49
Dukat cesarski	„ „	5	48	5	53
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	7	10	11
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	57	1	58
Talar pruski	„ „	1	49	1	52
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	81	47	82	12

(Kurs wekslowy wiédeński z 5. stycznia.)

Amsterdam — p. 2. m. Augsburg $120\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt $118\frac{3}{4}$ l. 2. m Genua — p. 2. m. Hamburg $177\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwurna 117 p. 2. m. Londyn 11.50 l. 2. m. Medyolan $120\frac{1}{8}$. Marsylia $141\frac{1}{2}$ l. Paryż $141\frac{1}{2}$ l. Lyon —. Bukareszt $231\frac{1}{2}$ Konstantynopol 392. Agio duk. ces. $27\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $96\frac{1}{8}$. lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 3. stycznia o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 26. Ces. dukatów obrączkowych agio $25\frac{5}{8}$. Ros. Imperyały 9,44. Śrebra agio $19\frac{1}{2}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. stycznia.

Hr. Baworowski Włod., z Strussowa. — PP. Listowski Antoni, z Koropca. — Dwernicki Jędrzej, z Topolnicy. — Krzeczunowicz Waler., z Bułszowca. — Obertyński Henryk, z Cielęża. — Stobiecki Leon, z Berteszowa. — Szołajski Henr., z Leśniowiec. — Torosiewicz Maurycy, z Ostrowa. — Rozwadowski Erazm, z Jezierny. — Małkowski Jan, z Kniaziołók. — Rylski Krystyan, z Hoszowa.

Dnia 6. stycznia.

Hr. Edward Dunin Borkowski, z Gródka. — Hr. Mier Henryk, z Buska. — Hr. Krasicki Alex., z Dubiecka. — PP. Bocheński Alojzy, z Ottynowiec. — Skrzyński Wład., z Żurawna. — Smolski Józef, z Kobylnicy. — Woyna Ignacy, z Pietrycza. — Zebrowski Tadeusz, z Żurawna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. stycznia.

Hr. Fredro Edward, do Krakowa. — PP. Rosenbach, c. k. jenerał-major, do Czerniowiec. — Rulikowski Ludwik, do Krakowa. — Skolimowski Tadeusz, do Winnik.

Dnia 6. stycznia.

PP. Rulikowski Jan, do Uhrynowa. — Kielanowski Tytus, do Korczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 5. i 6. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zran.	27 10 4	+ 1,8°	+ 2°	Z_0.	pochm. mgła
2 god. pop	27 11 2	+ 1,8°	+0,5°	PZ_2.	„ ⊙
10 god. wie.	28 1 0	+ 0,5°		PZ_2.	„
6 god. zran.	28 4 5	— 4°	+ 0,8°	Z_0.	pogoda ⊙
2 god. pop.	28 4 5	+ 0,5°	— 4°	Z_1.	„ „
10 god. wie.	28 4 5	— 0,8°		—	pochm.

TEATR.

Dziś: (na dochód JPanny Józefy Radzyńskiéj) przedstawionym będzie po raz piérwszy historyczny dramat w 3 aktach a 6. obrazach wiérszem napisany, pod nazwiskiem: „**Eudoksja, Księżniczka na Klewaniu**“ czyli „**Tatarzy na Podolu.**“

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.** *Z c. k. galic. drukarni rządowéj.*